

TARTU ÜLIKOOLI VILJANDI KULTUURIKADEEMIA

Kultuurikorralduse õppekava

Carmella Ulst

HALJALA VALLA TALIMÄNGUD 2026

Rakenduskõrghariduslik lõputöö

Juhendaja: Kristina Kuznetsova-Bogdanovitš, MA

Viljandi 2026

Resümee

Haljala valla Talimängud 2026.

Käesolev rakenduskõrghariduslik lõputöö keskendub Haljala valla talimängude 2026 korraldamisele. Tegemist oli kogukondliku spordi- ja vabaajaäritusega, mille eesmärgiks oli suurendada elanike liikumisaktiivsust talveperioodil ning tugevdada kogukondlikku sidusust. Töö käsitleb sündmuse planeerimist, läbiviimist ja analüüsi. Haljala valla talimängud toimusid 31. jaanuarist kuni 1. veebruarini 2026 Võsul ja Haljalas. Sündmus ühendas sportlikud, loovad ja meelelahutuslikud tegevused ning oli üles ehitatud võistkondlikul põhimõttel. Sündmusel osales kokku 49 aktiivset osalejat ning hinnanguliselt 100 pealtvaatajat. Töö autor täitis sündmuse peakorraldaja rolli, vastutades planeerimise, turunduse, partnerite kaasamise ja sündmuse läbiviimise eest. Analüüsi tulemusena selgus, et sündmus täitis oma eesmärgid ning pakkus kogukonnale aktiivset ja kaasavat ajaveetmise võimalust. Sündmuse tugevusteks olid kogukonna kaasamine, koostöö partneritega ja paindlik korraldus. Samas ilmnisid ka arendusvõimalused, eelkõige turunduse varasema planeerimise, tööjaotuse ja visuaalse ühtsuse osas. Haljala valla talimängud kujunesid väärtuslikuks praktiliseks kogemuseks, mis näitas, et hästi planeeritud kogukondlik sündmus võib positiivselt mõjutada nii liikumisaktiivsust kui ka kogukonna sidusust.

Võtmesõnad: spordisündmus, sündmuskorraldus, kogukond, kohalik omavalitsus, talv

Abstract

Haljala Parish Winter games 2026

This applied higher education thesis focuses on the organization of the 2026 Haljala Municipality Winter Games. The event was a community-based sports and leisure activity aimed at increasing physical activity among local residents during the winter period and strengthening community cohesion. The thesis provides an overview of the planning, implementation, and analysis of the event. The Haljala Parish Winter Games took place from January 31 to February 1, 2026, in Võsu and Haljala. The event combined sports, creative, and recreational activities and was structured in a team-based format. A total of 49 active participants and approximately 100 spectators attended the event. The author of the thesis acted as the main organizer, being responsible for planning, marketing activities, partner collaboration, and the execution of the event. The analysis showed that the event successfully achieved its objectives by providing an

engaging and active experience for the community. The main strengths of the event were community involvement, cooperation with partners, and flexible organization. At the same time, several areas for improvement were identified, including earlier marketing activities, clearer task distribution, and a more consistent visual identity. The Haljala Parish Winter Games proved to be a valuable practical experience, demonstrating that a well-planned community event can have a positive impact on both physical activity and community cohesion.

Keywords: sports event, event management, community, local government, winter

Sisukord

Sissejuhatus	6
1. Organisatsioonide analüüs	8
1.1. Haljala vald KOV ülevaade	8
1.2. Haljala Valla kultuuri- ja vabaajakeskuse struktuur ja kultuur	9
2. Haljala valla talimängud 2026	12
2.1. Sündmuse kirjeldus	12
2.2. Eesmärgid, sihtgrupp ja mõju	12
2.3. Turundus	14
3. Korraldusprotsess	16
3.1. Planeerimine	16
3.1.1. Ideestamine	16
3.1.2. Ajakava koostamine ja turundus	17
3.1.3. Klienditeekond	17
3.1.4. Keskkonnasäästlikku ja jätkusuutlikku mõtteviisi järgimine	18
3.1.5. Kollektiivi loomine	18
3.1.6. Aktiivne sündmuse korraldus	19
3.2. Sündmuse läbiviimine ja järeltegevus	21
3.3. Meeskond	23
3.4. Rahastus	24
3.5. Riskianalüüs	25
4. Sündmuse analüüs	26
5. Refleksioon	28
Kokkuvõte	29
Kasutatud kirjandus	30
Lisa 1. Persoona	31
Lisa 2. Algne persoona	32

Lisa 3. Sündmuse ajakava	33
Lisa 4. Järelpeo plakat	34
Lisa 5. Võistkonna pilt.....	35
Lisa 6. Sündmuse pilt	36
Lisa 7. Tõukekelkude üleskutse postitus	37
Lisa 8. Vabatahtlike otsimise postitus/plakat.....	38
Lisa 9. Sündmuse plakat.....	39
Lisa 10. Osaleja medal	40
Lisa 11. Toitlustuse info plakat.....	41
Lisa 12. Järelkaja postitus.....	42
Lisa 13. Turundus postitus koostöös Haljala NGU-ga	43
Lisa 14. Turundus postitus koostöös peatoetaja Arma Ratsataluga.....	44
Lisa 15. Turundus postitus.....	45

Sissejuhatus

Kogukondlikel spordiüritustel on oluline roll kohaliku elu edendamisel, kuna need soodustavad inimestevahelist suhtlust ning aitavad tugevdada kogukondlikku sidusust. Ühistegevused, eriti sportlikud sündmused, loovad võimalusi eri vanuses ja taustaga inimestel kokku tulla, suurendades ühtekuuluvustunnet ning toetades sotsiaalsete võrgustike kujunemist. Kultuuri- ja korralduse üheks oluliseks ülesandeks ongi leida viise, kuidas tuua inimesed kultuuri- ja ühistegevustesse ning toetada nende osalust (Kivilo ja Herkül, 2006).

Tänapäeval on üha enam tähelepanu pööratud inimeste vähesele liikumisaktiivsusele, mis on eriti märgatav just talveperioodil. Talvised ilmastikutingimused, nagu madalad temperatuurid, libedus ning varajane pimeduse saabumine, vähendavad inimeste motivatsiooni viibida välitingimustes ning tegeleda liikumisharrastusega. Selle tulemusena suureneb passiivse eluviisi osakaal, mis võib omakorda avaldada negatiivset mõju nii inimeste tervisele kui ka üldisele heaolule.

Haljala vallas on liikumisvõimalused mitmekesised – elanikele on kättesaadavad kergeliiklusteed, suusarajad, uisuväljakud ning erinevad treeningvõimalused. Samas ei seisne peamine probleem võimaluste puudumises, vaid inimeste väheses motivatsioonis neid kasutada, eriti just välitingimustes. Täheldatav on, et aktiivsemalt osalevad liikumistegevustes eelkõige noored ja lapsed, samas kui täiskasvanute osalus jääb tagasihoidlikumaks. Kultuurivaldkonnas on oluline pöörata tähelepanu sihtrühmadele ning nende vajadustele, et suurendada osalust ja kaasatust (Kotler & Scheff, 1977; Kuznetsova-Bogdanovitš ja Jyrämä, 2018).

Haljala valla talimängude idee sai alguse autori isiklikust kogemusest Eesti omavalitsuste suvemängudel, kus ilmnis, et inimestel on tegelikult suur huvi liikumise ja ühistegevuste vastu. Sellest inspireerituna tekkis mõte luua sarnane, kuid kohaliku kogukonna vajadustest lähtuv sündmus, kus tegevused oleksid jõukohased, mitmekesised ning pakuksid liiks liikumisele ka meelelahutuslikku väärtust. Sündmuse eesmärgiks oli pakkuda osalejatele võimalust proovida uusi tegevusi, liikuda värskes õhus ning veeta aega koos sõprade ja kogukonnaliikmetega.

Käesolev töö on loov-praktiline lõputöö, mille raames viidi läbi tegevusuuring, korraldades Haljala valla talimängud 2026. Autor tegutses sündmuse peakorraldajana, vastutades nii sündmuse planeerimise, turunduse, partneritega suhtlemise, programmide koostamise kui ka sündmuse läbiviimise eest.

Töö eesmärk on analüüsida, kuidas kogukondliku spordisündmuse korraldamine mõjutab kohaliku kogukonna liikumisaktiivsust ja sotsiaalset sidusust Haljala valla talimängude näitel.

Töö uurimisküsimus on:

Kuidas mõjutab kogukondliku spordisündmuse (Haljala valla talimängud 2026) korraldamine kohaliku kogukonna liikumisaktiivsust ja sotsiaalset sidusust?

Uurimisküsimuse täpsustamiseks on püstitatud järgmised ala-uurimisküsimused:

1. Millised on Haljala valla talimängude sihtrühmad ja nende motivatsioon osalemiseks?
2. Kuidas hindavad osalejad sündmuse mõju oma liikumisharjumustele ja kogukonnatunnetusele?

Töö analüüsiosas kasutatakse kvalitatiivset lähenemist, mille käigus kõrvutatakse autori praktilist kogemust sündmuse korraldamisel ning kogutud osalejate tagasisidet. Lisaks toetutakse sündmuse käigus kogutud andmetele osalejate profiili kohta, mis võimaldab teha järeldusi sihtrühmade ja osalusaktiivsuse kohta.

Töö koosneb teoreetilisest, praktilisest ja analüütilisest osast. Teoreetilisest osast käsitletakse kultuurikorralduse, turunduse ning sihtrühmade analüüsi põhimõtteid. Praktilises osas antakse ülevaade Haljala valla talimängude korraldusprotsessist ning analüüsitakse sündmuse tulemusi ja mõju.

1. Organisatsioonide analüüs

Organisatsioonid on tänapäeva ühiskonnas keskse tähtsusega, mõjutades inimeste igapäevaelu, tegevusi ja võimalusi. Organisatsiooniks peetakse kindla inimrühma ühiste eesmärkide saavutamiseks loodud ja terviklikult korraldatud ühendust, mille toimimine põhineb koostööl, rollijaotusel ja ressursside sihipärasel kasutamisel (Üksvärav, 2008).

Organisatsioonide loomise ja toimimise peamiseks eesmärgiks on saavutada ühiselt rohkem, kui oleks võimalik individuaalselt tegutsedes. Selline koostoime põhineb erinevate ressursside – inimeste, teadmiste ja materiaalsete vahendite – ühendamisel ning nende efektiivsel rakendamisel (Üksvärav, 2008).

Sellest tulenevalt on oluline analüüsida organisatsiooni struktuuri, toimimist ja eesmäärke, et mõista, kuidas organisatsioon suudab oma sihte saavutada ning millised tegurid mõjutavad selle tegevuse tulemuslikkust. Käesolevas töös keskendutakse Haljala valla kultuuri- ja vabaajakeskuse analüüsile, lähtudes selle rollist kohaliku kogukonna arendamisel ja sündmuste korraldamisel.

1.1. Haljala vald KOV ülevaade

Haljala vald on Lääne-Virumaa põhjaosas paiknev kohaliku omavalitsuse üksus, mida iseloomustab looduslik mitmekesisus ning aktiivne kogukonnaelu. Märkimisväärne osa valla territooriumist paikneb Lahemaa rahvusparki alal, mis loob head eeldused erinevateks vaba aja ja liikumistegevusteks (Haljala vald, 2026).

Haljala vald moodustati 2017. aastal haldusreformi käigus endise Haljala ja Vihula valla ühendamisel. Vallas elab ligikaudu 4300 inimest ning territoorium hõlmab kahte alevikku – Haljala ja Võsu – ning mitukümmend küla. Valla eripäraks on tugev kogukonnatunnetus ning aktiivne küla- ja kultuurielu. Korraldatakse erinevaid sündmusi alates väiksematest külapidudest kuni suuremate festivalideni, mis loob soodsa keskkonna kogukondlike algatuste elluviimiseks. Samas seab hajutatud asustus väljakutseid elanike kaasamisele, kuna erinevate piirkondade vaheline liikumine ei ole alati mugav (Haljala vald, 2026). Haljala valla arengukavas on rõhutatud kogukonna arendamise, elukeskkonna parandamise ning aktiivse eluviisi toetamise olulisust, mis loob aluse erinevate kogukondlike algatuste elluviimiseks (Haljala vald, 2019).

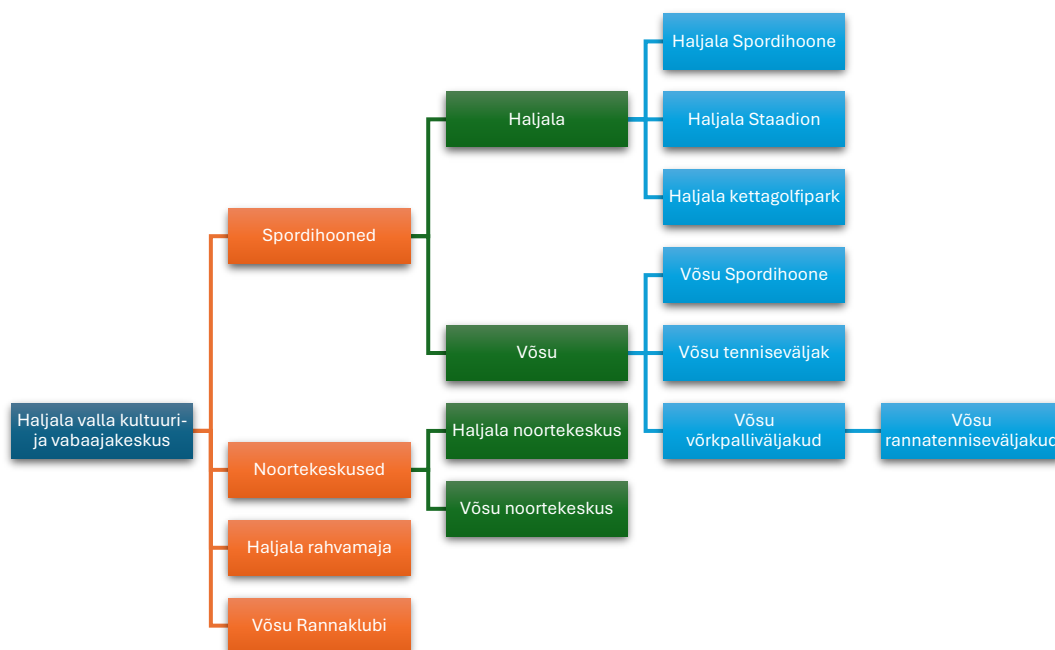
1.2. Haljala Valla kultuuri- ja vabaajakeskuse struktuur ja kultuur

Haljala valla kultuuri- ja vabaajakeskus on kohaliku omavalitsuse allasutus, mis loodi 2018. aastal ning mille peamiseks ülesandeks on kultuuri-, spordi- ja noorsootöö korraldamine. Asutuse eesmärgiks on pakkuda elanikele mitmekesiseid vaba aja veetmise võimalusi ning edendada kogukonna kultuurielu. Kultuurikorralduse üheks oluliseks ülesandeks on ühendada kultuurilised eesmärgid ja sihtrühmade vajadused, et suurendada inimeste osalust (Getz, 2012). Ka Haljala valla arengukava toetab spordi- ja vabaajategevuste arendamist ning elanike liikumisaktiivsuse suurendamist, mis loob aluse kohalike algatuste, näiteks talimängude, elluviimiseks (Haljala vald, 2019).

Organisatsiooni struktuuri iseloomustas selge tööjaotus, kus erinevad spetsialistid vastutasid spordi-, kultuuri- ja noorsootöö valdkondade eest. Efektivse meeskonnatöö eelduseks on liikmete ühine eesmärk ning vastutuse jagamine erinevate ülesannete vahel (Virovere, Alas ja Liigand, 2005).

Haljala valla kultuuri- ja vabaajakeskuse organisatsioonilist ülesehitust illustreerib joonis 1. Jooniselt 1 on näha, et organisatsioonis on selgelt jaotatud vastutusvaldkonnad, mis võimaldab efektiivset töökorraldust ja tegevuste planeerimist.

Joonis 1. Haljala valla kultuuri- ja vabaajakeskuse struktuur

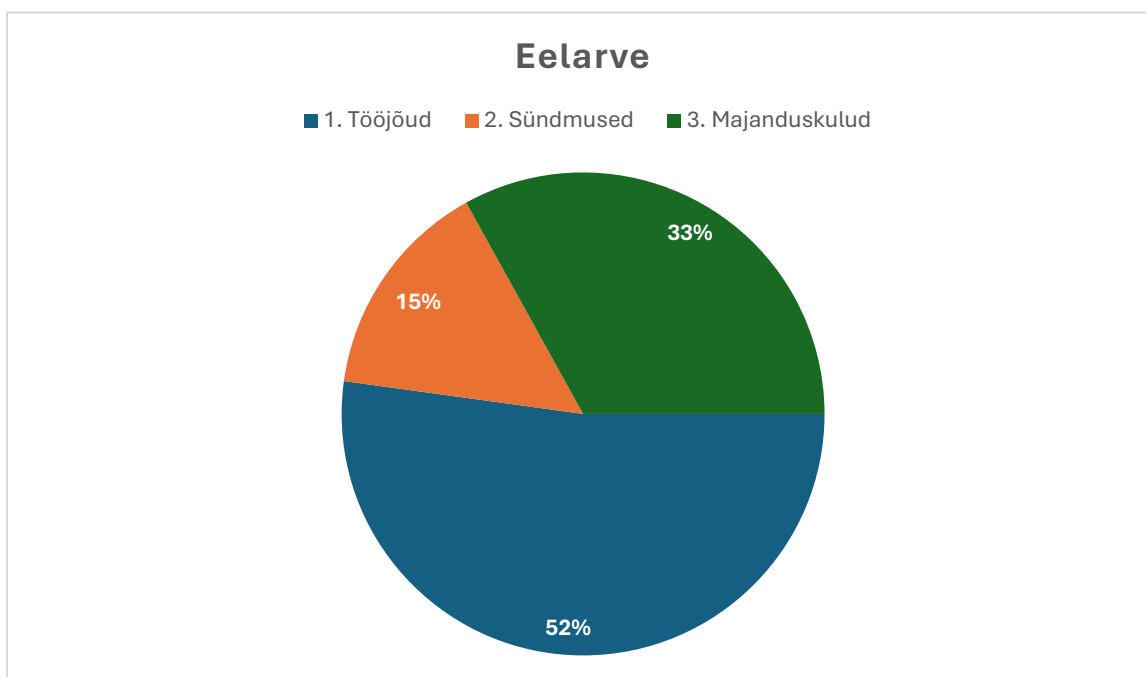

Keskus haldab üle valla erinevaid spordirajatisi, noortekeskuseid ning kultuuriobjekte, pakkudes elanikele mitmekesiseid võimalusi liikumiseks. Regulaarne liikumine on oluline nii

füüsilise kui ka vaimse tervise seisukohalt, kuid uuringud näitavad, et inimeste liikumisaktiivsus on sageli ebapiisav (World Health Organization, 2020). Sellest tulenevalt ei seisne peamine probleem võimaluste puudumises, vaid elanike motiveerimises neid võimalusi aktiivselt kasutama.

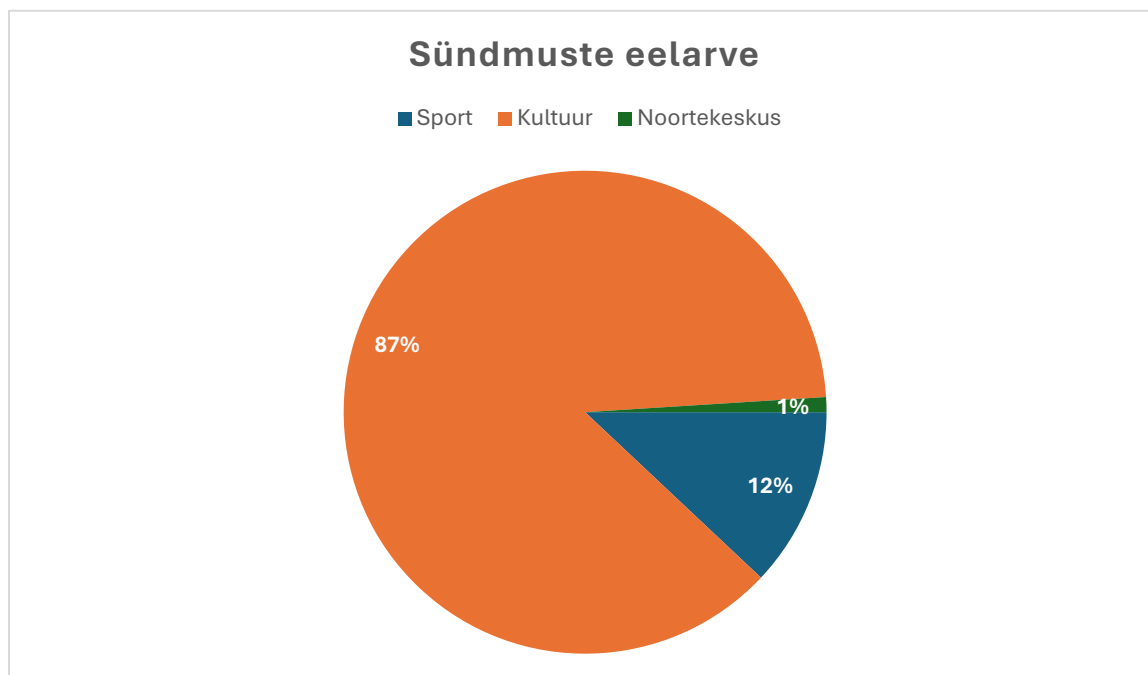
Eriti talveperioodil mõjutavad inimeste liikumisaktiivsust mitmed tegurid, nagu külmad ilmastikutingimused, pimedus ning turvalisusega seotud riskid, mis vähendavad valmisolekut õues liikuda. Inimeste osalusaktiivsust mõjutavad ka nende motivatsioon ja harjumuspärased käitumismustrid, mis võivad takistada uutes tegevustes osalemist (Funk & James, 2001). Kohalikud omavalitsused investeerivad taristusse, et kujundada aktiivset tervisekäitumist kogukonna seas. Haljala valla kultuuri- ja vabaajakeskuse tegevus on rahastatud peamiselt kohaliku omavalitsuse eelarvest, millele lisanduvad erinevad projektitoetused. Keskuse kogueelarve ja selle jaotus on esitatud joonises 2.

Joonis 2. Haljala valla kultuuri- ja vabaajakeskuse eelarve jaotus.

Joonisest 2 nähtub, et suurem osa eelarvest on suunatud põhitegevuste tagamiseks, samas kui sündmuste korraldamiseks eraldatud osa moodustab väiksema, kuid olulise osa kogumahust. Sündmuste korraldamiseks eraldatud vahendite osakaalu on täpsemalt näha joonises 3.

Joonis 3. Sündmuste eelarve osakaal kogueelarvest.

Joonisest 3 on näha, et sündmuste eelarve on piiratud, mistõttu on oluline kasutada ressursse efektiivselt ning kaasata täiendavaid rahastusallikaid, näiteks sponsoreid.

Oluliseks väljakutseks on ka valla geograafiline hajutatus, mis mõjutab elanike osalemisvalmidust. Eriti ilmneb see Haljala ja Võsu piirkondade vahel, kus sündmuste asukoht võib määrata osalusaktiivsuse. Samas võib organisatsiooni tugevustena esile tuua hästi arenenud infrastruktuuri ning aktiivsed kogukonnad, mis loovad head eeldused sündmuste korraldamiseks.

Haljala valla talimängude idee algatas autor, kes töötab keskses sporditöõspetsialistina. Sündmuse korraldamine oli otseselt seotud autori tööülesannetega ning haalus organisatsiooni eesmärgiga suurendada elanike liikumisaktiivsust.

Sündmuse korraldamisel oli oluline roll koostööl partnerite ja sponsoritega. Talimängude elluviimisse panustas mitmeid kohalikke ettevõtteid, mis näitab kogukonna valmisolekut toetada ühiseid algatusi. Sellest võib järeldada, et kogukondlike sündmuste edukas korraldamine eeldab aktiivset koostööd erinevate osapoolte vahel.

Kokkuvõtvalt võib öelda, et Haljala valla kultuuri- ja vabaajakeskuse tegevuskeskkond pakub tugevat potentsiaali kogukondlike sündmuste korraldamiseks, kuid selle realiseerimine eeldab teadlikku sihtrühmade kaasamist ning inimeste motivatsiooni suurendamist.

2. Haljala valla talimängud 2026

2.1. Sündmuse kirjeldus

Haljala valla talimängud on kogukondlik spordi- ja vabaajaüritus, mille eesmärgiks oli pakkuda valla elanikele võimalust aktiivseks liikumiseks talveperioodil ning soodustada kogukondlikku koosolemist. Tegemist oli mitmekesise ja meelelahutusliku sündmusega, kus osalejad said osaleda erinevates sportlikes ja loovates tegevustes.

Sündmus toimus 31. jaanuarist kuni 1. veebruarini 2026. Talimängud viidi läbi kahes asukohas – Võsul ja Haljalas. Esimene päev toimus Võsul, teisel päeval toimusid tegevused nii Haljalas kui ka Võsul, kuid suurem rõhk oli Haljalas. Esialgselt oli planeeritud mõlemal päeval tegevused mõlemas asukohas, kuid korraldusprotsessi käigus muudeti ajakava, et vähendada osalejate ajakulu ja liikumiskoormust erinevate asukohtade vahel.

Talimängud olid üles ehitatud võistkondlikul põhimõttel, kus osalejad said proovida erinevaid alasid ning koguda tulemusi vastavalt oma sooritustele. Selline formaat võimaldas siduda sportlikku aktiivsust meelelahutusliku kogemusega ning soodustas osalejate vahelist koostööd ja suhtlemist. Selline lähenemine on iseloomulik kogukondlikele spordiüritustele, kus eesmärgiks on lisaks võistlemisele ka osalejate kaasamine ja sotsiaalsete sidemete tugevdamine (Getz, 2012).

Sündmuse programm oli mitmekesine ning sisaldas nii sportlikke kui ka loovamaid ja meelelahutuslikke tegevusi. Alade hulka kuulusid näiteks tõukekelgusõit, suusatamise teatevõistlus, lumepalliga täpsusvise, sulgpall ja lauatenнис, samuti strateegilised mängud nagu kabe ja male. Lisaks olid programmis ka meelelahutuslikumad ja kogukondlikku suhtlust soodustavad tegevused, nagu salli kudumise võistlus, tutimütsi jooks, koroona ning mälumäng.

Sündmusel osales 49 osalejat, kuid koos pealtvaatajatega ulatus osalejate koguarv hinnanguliselt 100 inimeseni. See näitab, et lisaks aktiivsetele osalejatele kaasas sündmus ka laiemat kogukonda, pakkudes võimalust kaasa elada ning osa saada kogukondlikust sündmusest.

2.2. Eesmärgid, sihtgrupp ja mõju

Haljala valla talimängude korraldamise peamiseks eesmärgiks oli suurendada elanike liikumisaktiivsust talveperioodil ning pakkuda kogukonnale võimalust ühiseks aktiivseks ajaveetmiseks. Sündmuse kaudu sooviti luua keskkond, kus inimesed liiguvad ja osalevad tegevustes.

märkamatult, kogedes samal ajal positiivseid emotsioone ning sotsiaalset kuuluvustunnet. Selline lähenemine toetab liikumisharrastuse populariseerimist ning aitab kujundada tervislikke eluviise (World Health Organization, 2020).

Lisaks liikumisaktiivsuse suurendamisele oli eesmärgiks tugevdada kogukondlikku sidusust ning tuua kokku erinevas vanuses ja taustaga inimesed. Kogukondlikud spordiüritused loovad võimaluse inimestevaheliste kontaktide tekkeks ja tugevdamiseks, mis omakorda toetab sotsiaalset sidusust (Misener & Mason, 2006).

Sihtrühmana käsitleti kogu Haljala valla kogukonda, kuid peamiseks sihtgrupiks kuju-nesid täiskasvanud elanikud, kelle osalus oli sündmusel kõige suurem. Laste ja noorte osalus oli tagasihoidlikum, mis viitab sellele, et sündmus kõnetas eelkõige täiskasvanud sihtrühma. Sellest võib järeldada, et tulevikus oleks võimalik sündmuse programmi veelgi kohandada, et suurendada erinevate vanusegruppide kaasatust. Sihtrühma määratlemine ja nende vajaduste arvestamine on oluline, et tagada sündmuse edukus ja osalejate aktiivne kaasatus (Kuznetsova-Bogdanovitš ja Jyrämä, 2018).

Sündmuse mõju avaldus eelkõige osalejate liikumisaktiivsuse suurenemises ning kogukondliku suhtluse kasvus. Osalejate vahetu tagasiside viitas sellele, et sündmus pakkus positiivseid emotsioone ning motiveeris inimesi liikuma ja uusi tegevusi proovima. Näiteks tõid osalejad esile, et sooviksid sarnasel üritusel osaleda ka edaspidi ning tundsid rõõmu võimalusest proovida tegevusi, millega nad ei olnud pikka aega tegelenud.

Tagasiside põhjal võib järeldada, et sündmusel oli oluline roll ka inimeste enesekindluse suurendamisel ning varasemate liikumisharjumuste taaselustamisel. Samuti ilmnes kogukonna huvi sarnaste sündmuste jätkamise vastu, sealhulgas tehti ettepanekuid korraldada sarnaseid üritusi ka teistel aastaagadel. Erinevate sihtrühmade kaasamine ja nende huvide arvestamine aitab suurendada osalusaktiivsust ning parandada sündmuse mõju kogukonnale (Kotler & Scheff, 1977).

Lisaks leidis sündmus positiivset kajastust ka Haljala valla kultuurikomisjonis, kus seda hinnati silmapaistvaks ja kogukonna jaoks väärtuslikuks algatuseks. Toodi esile sündmuse hea korraldus ning edukas koostöö sponsoritega, mis näitab, et sündmusel oli laiem mõju ka organisatsiooni ja kogukonna tasandil.

Võib järeldada, et Haljala valla talimängud täitsid oma eesmärgi, pakkudes kogukonnale võimalust aktiivseks liikumiseks ning tugevdades inimestevahelisi sidemeid. Sündmusel oli nii lühiajaline mõju osalejate liikumisaktiivsusele kui ka potentsiaalne pikaajaline mõju kogukonna aktiivsuse suurenemisele. Kultuurisündmuste puhul on oluline leida tasakaal sisu ja sihtrühma ootuste vahel, et tagada laiem osalus ja positiivne kogemus (Kolb, 2005).

2.3. Turundus

Haljala valla talimängude turundustegevused olid mitmekesised ning hõlmasid nii digitaalset kui ka traditsioonilisi kanaleid. Turunduse eesmärgiks oli jõuda võimalikult laia sihtrühmani ning tagada sündmuse nähtavus kogu Haljala vallas ja selle ümbruses. Kultuurisündmuste turunduses on oluline kasutada erinevaid kanaleid, et jõuda eri sihtrühmadeni (Kolb, 2005).

Turundust võib käsitleda kui protsessi, mille käigus tuvastatakse sihtrühma vajadused ning rahuldatakse neid väärtust looval viisil (Kuusik, 2010). Käesoleva sündmuse puhul ei piirdunud turundus ainult info jagamisega, vaid hõlmas ka kogukonna kaasamist, suhete loomist ja kogemuse pakkumist.

Turundusprotsessi algfaasis koostati sündmusele sihtrühma kirjeldav persoon, milleks oli esialgselt noorem gümnaasiumiealine osaleja. Selline valik tulenes eelkõige sündmuse esialgselt kontseptsioonist ja auhindadest, mis olid suunatud pigem nooremale vanusegrupile.

Sündmuse turundamise käigus selgus aga, et suuremat huvi tundsid sündmuse vastu hoopis keskealised elanikud. Kuigi noori kõnetati turunduse algfaasis aktiivsemalt, ei kujunenud nende osalus ootuspäraselt suureks. Sellest tulenevalt hakati turundustegevusi järjest enam suunama keskealisele sihtrühmale, kes reageeris aktiivsemalt nii sotsiaalmeedia postitustele kui ka kogukondlikule kommunikatsioonile.

See näitab, et sihtrühma määratlemine ei ole sündmuste turunduses staatiline protsess, vaid võib planeerimise käigus muutuda vastavalt tegelikule osalejahuvile ja tagasisidele. Turunduse paindlik kohandamine vastavalt sihtrühma käitumisele on oluline sündmuse edukuse seisukohalt (Kotler & Scheff, 1977; Kuusik, 2010).

Peamisteks turunduskanaliteks olid sotsiaalmeedia platvormid Facebook ja Instagram. Facebookis loodi sündmuse jaoks eraldi üritus, kus jagati infot programmi, toimumiskoha ning osalemise võimaluste kohta. Lisaks jagati sündmuse infot erinevates kohalikes kogukonnagruppides, mis võimaldas jõuda sihtrühmani otse ja tõhusalt. Instagramis kasutati visuaalset sisu, sealhulgas videoid ja lugusid, et tekitada huvi ning hoida jälgijate tähelepanu. Sotsiaalmeedia kasutamine võimaldab sündmuste korraldajatel jõuda sihtrühmani kiirelt ning interaktiivselt (Kuznetsova-Bogdanovitš ja Jyrämä, 2018.; Kuusik, 2010).

Lisaks sotsiaalmeediale kasutati ka piletimüügiplatvormi Fienta, mille kaudu oli võimalik sündmusele pileteid soetada. See lihtsustas osalejate registreerimisprotsessi ning andis korraldajatele parema ülevaate osalejate arvust.

Olulise osana turundustegevusest kaasati ka kohalikke kogukonna eestvedajaid. Selleks saadeti Haljala valla erinevate piirkondade aktiivsetele liikmetele e-kirju eesmärgiga levitada infot sündmuse kohta ning julgustada inimesi moodustama oma kogukonnast või külast osalevaid võistkondi. Selline lähenemine toetas kogukondlikku kaasatust ning aitas jõuda inimesteni, keda tavapärased turunduskanalid ei pruugi kõnetada.

Lisaks otsesele kommunikatsioonile rakendati ka kogukonda kaasavaid turundusvõtteid. Näiteks tehti avalik üleskutse, mille kaudu paluti kohalikelt inimestelt laenuks tõukekelke ühe võistluse läbiviimiseks. See lahendus täitis lisaks praktilisele eesmärgile ka turunduslikku rolli – see äratas inimestes huvi sündmuse vastu ning tekitas kogukonnas arutelu ja kaasatust. Selline lähenemine on kooskõlas turunduse põhimõttega, mille kohaselt väärtust luuakse koostöös erinevate osapooltega ning kaasatakse sihtrühma aktiivselt protsessi (Kuusik, 2010).

Üleskutsega kaasnes ka üks ootamatu ja õpetlik olukord. Üks tõukekelkude pakkuja viibis samal ajal reisil ning kelgud olid jäetud tema korteri ette. Pimedas sattusime aga kogemata võtma valed kelgud, mille tulemusena tekkis arusaamatus ning kohalikus Facebooki grupis jäi mulje, justkui oleks tegemist vargusega. Olukord lahendati kiiresti – selgitati tekkinud eksitust, vabandati ning kelgud tagastati. Lisaks anti kelkude omanikule tänutäheks väike kingitus. See juhtum näitab, kui oluline on turunduses ja avalikes suhetes kiire ja läbipaistev kommunikatsioon ning usalduse hoidmine kogukonnaga (Kuusik, 2010).

Turundustegevust toetas ka koostöö partnerite ja sponsoritega, kellega viidi läbi ühiseid sotsiaalmeedia postitusi. Selline koostöö aitas laiendada sündmuse levikut ning jõuda uute sihtrühmadeni. Turundustegevuste raames tehti koostööd ka Haljala NGU korvpallimeeskonnaga, kes on piirkonna esindusmeeskond. Selleks loodi turundusvideo, milles meeskonna liikmed kutsusid oma toetajaid osalema ning esitama neile väljakutse. Tulemuseks oli fännide aktiivne osalemine, mis näitab, et kogukondliku sideme kasutamine turunduses võib olla väga tõhus (Kuusik, 2010). Olulisel kohal olid ka traditsioonilised turunduskanalid, nagu plakatid ja kohalik ajaleht, mis aitasid jõuda laiemas sihtrühmani.

Pärast sündmuse toimumist pöörati tähelepanu ka järelkommunikatsioonile, mille eesmärk oli hoida huvi ning jagada positiivseid kogemusi. Järelkommunikatsioon on oluline osa turundusprotsessist, kuna see aitab tugevdada suhet sihtrühmaga ja kujundada positiivset kuvandit (Kuusik, 2010).

3. Korraldusprotsess

3.1. Planeerimine

Planeerimine on sündmuskorralduse oluline osa, mille eesmärgiks on määratleda sündmuse eesmärgid, tegevused, ressursid ja võimalikud riskid, et tagada sündmuse tõhus ja sujuv elluviimine.

3.1.1. Ideestamine

Sündmuse korraldusprotsess algas idee väljatöötamisest, mille aluseks oli soov suurendada Haljala valla elanike liikumisaktiivsust ning pakkuda kogukonnale võimalust ühiseks aktiivseks ajaveetmiseks talveperioodil. Idee sai alguse autori isiklikust kogemusest Eesti omavalitsuste suvemängudel, kus ilmnas, et inimesed on huvitatud liikumisest ja ühistest tegevustest, kui need on neile jõukohased ja meelelahutuslikud. Sellest tulenevalt tekkis soov luua sarnane, kuid talveperioodile sobiv sündmus Haljala vallas.

Planeerimisprotsessiga alustati ligikaudu kolm kuud enne sündmuse toimumist. Esialgses etapis keskenduti sündmuse kontseptsiooni loomisele ning üldise visiooni kujundamisele. Autoril oli algusest peale selge nägemus soovitud meeleolust ja kogemusest, mis aitas suunata edasisi otsuseid ja tegevusi. Kõige intensiivsem ettevalmistusperiood toimus umbes üks kuu enne sündmust, mil töömaht kasvas märkimisväärselt ning protsessi kaasati ka assistent.

Planeerimisprotsessi algaasis sõnastati sündmuse põhieesmärgid ning määratleti selle sihtrühm. Sündmuse peamiseks eesmärgideks olid suurendada kogukonna liikumisaktiivsust talveperioodil, tugevdada kogukonnatunnet ning pakkuda erinevas vanuses inimestele aktiivset ja meelelahutuslikku ühistegevust. Lisaks sooviti julgustada inimesi proovima uusi tegevusi ning astuma välja oma igapäevasest mugavustsoonist. Esialgse hinnangu kohaselt eeldati, et sündmus kõnetab eelkõige nooremast sihtrühmast, kuna planeeritud auhinnad olid suunatud pigem noortele. Planeerimise käigus selgus aga, et tegelik huvi sündmuse vastu kujunes teistsuguseks, mis tõi esile vajaduse paindlikult kohandada nii turundust kui ka sündmuse sisu vastavalt osalejate ootustele.

Sündmuse kontseptsiooni loomisel lähtuti põhimõttest, et mitmekesine ja meelelahutuslik programm aitab suurendada osalusaktiivsust ning kaasata erinevaid sihtrühmi (Getz, 2012). Sellest tulenevalt kujundati sündmus viisil, mis võimaldaks osaleda erineva füüsilise etteval-

mistusega inimestel ning pakuks lisaks sportlikule tegevusele ka sotsiaalset ja meelelahutuslikku väärtust. Otsustati kasutada võistkondlikku formaati, kuna see soodustab koostööd ning aitab vähendada individuaalse sooritusega seotud pingeid.

3.1.2. Ajakava koostamine ja turundus

Planeerimisprotsessis osutus üheks keerulisemaks ülesandeks ajakava koostamine. Selleks, et tagada sündmuse sujuv kulg, analüüsiti osalejate liikumist ning kogemust korduvalt läbi nn kliendi teekonna vaatenurga. Erinevaid stsenaariume töötati läbi mitmel korral, et vältida võimalikke kitsaskohti ning tagada loogiline ja toimiv ülesehitus.

Lisaks ajakavale oli väljakutseks ka turundustegevuste planeerimine. Teatud etapis tekkis korraldajatel tunne, et turundust on tehtud piisavalt, kuid tagasiside põhjal selgus, et info ei olnud veel kõigi sihtrühmadeni jõudnud. See näitab, et turundustegevused vajavad järjepidevust ning korduvat kommunikatsiooni, et saavutada soovitud mõju (Kuznetsova-Bogdanovitš ja Jyrämä, 2018).

Planeerimisprotsessis pöörati tähelepanu ka sponsorite kaasamisele. Kohalike ettevõtete kaasamine osutus suhteliselt lihtsaks, kuid suuremate sponsorite leidmine oli keerulisem ning hõlmas mitmeid eitavaid vastuseid ja vastamata pöördumisi. Sellest hoolimata õnnestus luua koostöö mitmete partneritega, mis toetas sündmuse elluviimist.

3.1.3. Klienditeekond

Oluliseks planeerimise osaks oli ka sobiva asukoha valik. Esialgne plaan nägi ette sündmuse läbiviimist nii Haljas kui ka Vösul mõlemal päeval, kuid planeerimise käigus selgus, et selline lahendus võib osalejatele kujuneda ajamahukaks ja logistiliselt keeruliseks. Sellest tulenevalt kohandati ajakava ning keskenduti teisel päeval rohkem Haljala asukohale, et muuta osalemine mugavamaks ja sujuvamaks. Paindlikkus planeerimisprotsessis on oluline, kuna see võimaldab reageerida võimalikele probleemidele ning kohandada lahendusi vastavalt olukorrale (Kuznetsova-Bogdanovitš ja Jyrämä, 2018).

Planeerimisprotsessis pöörati tähelepanu ka osalejate üldise kogemuse kujundamisele, sealhulgas toitlustuse korraldamisele. Toitlustuse planeerimine osutus keeruliseks, kuna erinevad lahendused nõudsid märkimisväärsed ressursse või olid logistiliselt keerukad. Näiteks kaaluti sooja toidu pakkumist kohapeal, kuid see oleks eeldanud lisavarustust, nõude pesu

korraldamist ning eraldi tööjõudu. Samuti uuriti koostöövõimalusi kohalike ettevõtetega, kuid esialgsed pakkumised ületasid sündmuse eelarvet.

Seetõttu tuli leida lihtsam ja paindlikum lahendus. Esimesel päeval pakuti osalejatele kergesti tarbitavaid tooteid, mis ei nõudnud keerukat korraldust ega tekitanud liigset jäätme-käitluse koormust. Samal ajal loodi koostöö kohalike partneritega, mis võimaldas teisel päeval pakkuda osalejatele sooja toitu. Lisaks saavutati kokkulepe kohaliku toitlustusasutusega, kes pakkus võimalust korraldada sündmuse järgne ühine koosviibimine, mis aitas tugevdada kogukondlikku sidusust.

3.1.4. Keskkonnasäästlikku ja jätkusuutlikku mõtteviisi järgimine

Planeerimisprotsessis pöörati tähelepanu ka keskkonnahoiu põhimõtetele ning taaskasutuse võimalustele. Eesmärgiks oli vähendada uute materjalide kasutamist ning võimalusel rakendada olemasolevaid ressursse, et hoida sündmuse korraldus kuluefektiivne ja keskkonnasõbralikum. Selline lähenemine on kooskõlas Gunter Pauli sinise majanduse kontseptsiooniga, mille kohaselt keskendutakse kohalike ressursside maksimaalsele kasutamisele ning väärtuse loomisele kogukonna sees (Pauli, 2017, lk 37).

Selleks kasutati mitmeid loovaid lahendusi. Näiteks valmistati kõik osalejatele jagatud medalid koostöös ettevõtte MetalliTuba OÜ-ga, kasutades tootmisest üle jäänud metallijääke, millele lisati visuaalse terviku saavutamiseks viimistlus. Samuti loodi sündmuse kujunduselemendid olemasolevatest materjalidest, andes neile uue funktsiooni. Lisaks kasutati varem kasutusest välja jäänud karikaid, millele lisati uued märgistused, võimaldades neid uuesti kasutusele võtta.

3.1.5. Kollektiivi loomine

Korralduslikust aspektist osutus keeruliseks ka kohtunike leidmine erinevate alade juurde. Probleemi lahendamiseks kaasati valla noori vabatahtlikena ning koostati iga ala jaoks selged juhised, mis anti neile kirjalikult. Lisaks korraldati enne sündmust koosolek, kus kõik tegevused ühiselt läbi arutati. Samuti tagati, et vabatahtlikud töötasid vähemalt kaheliikmelistes rühmades, mis suurendas kindlustunnet ja töö efektiivsust.

3.1.6. Aktiivne sündmuse korraldus

Planeerimisprotsessi käigus tuli arvestada ka ilmastikutingimustega, mis talviste sündmuste puhul mängivad olulist rolli. Väga madalad temperatuurid tekitasid korraldajates muret osalejate turvalisuse osas, kuid otsused tehti koostöös osalejatega ning tegevused kohandati vastavalt olukorrale.

Planeerimise käigus tuli teha ka mitmeid jooksvaid muudatusi. Näiteks kohandati alade asukohti ning viidi osa tegevusi osalejate jaoks mugavamasse keskkonda. Samuti tuli muuta ühe planeeritud ala sisu, kuna ilmastikuolud ei võimaldanud selle algset läbiviimist.

Kuna korraldustiim oli väike, koosnedes peamiselt kahest inimesest, tuli ülesanded jagada efektiivselt ning tagada, et kõik vajalikud tegevused oleksid õigeaegselt tehtud. Hea koostöö ja selge tööjaotus võimaldasid hoida korraldusprotsessi sujuvana ning andsid sellele ka positiivse ja motiveeriva iseloomu.

Planeerimisprotsessi käigus esines ka ootamatuid probleeme, näiteks päev enne sündmust jäi fotograaf haigeks. Kuna asendajat ei olnud võimalik kiiresti leida, lahendati olukord kaasates vabatahtlikke, kes aitasid sündmust jäädvustada.

Viimaks võib öelda, et planeerimisprotsess oli mitme etapiline, dünaamiline ja kohati ettearvamatu. Olulisteks teguriteks sündmuse ettevalmistamisel olid paindlikkus, probleemide lahendamise oskus, sihtrühma mõistmine ning efektiivne koostöö, mis löid aluse sündmuse edukaks elluviimiseks. Kogu planeerimise protsessi illustreerib tabel 1.

Tabel 1. Gantti tabel, korraldusprotsessi kohta.

Tegevus	Nädalad 1-2	Nädalad 3-4	Nädalad 5-6	Nädalad 7-8	Nädalad 9-10	Nädalad 11-12 (ürituse- nädal)	Nädalad 13-14
Ideestamine							
Idee esitlemine							
Meeskonna koostamine							
Turundustegevus							
Sponsorite otsimine							
Klienditeekonna läbimine							
Toitlustuse planeerimine							
Aktiivne sündmuse korraldus							
Ürituse järgne tegevus (koristus, vabatahtlike tänamine, tagasisideastamine)							

3.2. Sündmuse läbiviimine ja järeltegevus

Haljala valla talimängude läbiviimine toimus kahepäevasena ning hõlmas mitmeid erinevaid tegevusi ja asukohti. Sündmuse esimene päev leidis aset Võsul, kus keskenduti peamiselt välingimustes toimuvatele aladele, ning teine päev Haljalas, kus toimusid nii sise- kui ka välitegevused.

Esimese päeva ettevalmistus algas varakult, hõlmates nii vabatahtlike transporti kui ka sündmuspaiga ettevalmistamist. Osa vabatahtlikke saabus sündmuspaika iseseisvalt, samas kui osa toodi kohale korraldaja poolt. Enne tegevuste algust viidi läbi ühine koosolek, kus jagati ülesanded, täpsustati rollid ning anti võimalus esitada küsimusi. Selline lähenemine aitas tagada, et kõik osapooled olid teadlikud oma vastutusest ning sündmuse kulg oli paremini koordineeritud.

Sündmuse praktiline läbiviimine nõudis märkimisväärset füüsilist pingutust, eriti arvestades talviseid tingimusi. Vahendite transportimine lumeoludes oli ajamahukas ning keerukas, mis mõjutas ettevalmistuse tempot. Lisaks mõjutas sündmuse kulgu väga külm ilm, mis tekitas tehnilisi väljakutseid. Näiteks ei olnud kasutatud helitehnika mõeldud nii madalate temperatuuride jaoks, kuid olukord lahendati loovalt, kaitstes seadmeid külma eest olemasolevate vahenditega.

Korralduslikust vaatenurgast kulges sündmus üldjoontes plaanipäraselt ning ajakava püsis paigas, kuid esines mõningaid muudatusi asukohtades. Samuti ei ilmunud üks eelnevalt registreerunud võistkond sündmusele kohale ning üks võistkond osales vaid osaliselt, liitudes alles viimase alaga. Sellised olukorrad on sündmuste korraldamisel tavapärased ning nõuavad korraldajalt paindlikkust ja kiiret kohanemist.

Positiivse aspektina võib esile tuua osalejate aktiivsuse ja kaasatuse. Huvitav oli märkata ka spontaanseid huvilisi, kes soovisid sündmusel osaleda ilma eelneva registreerimiseta. Kuigi seekord ei olnud võimalik uusi võistkondi lisada, näitab see sündmuse atraktiivsust ning potentsiaali tulevikus osalejate arvu suurendamiseks.

Eriti märkimisväärne oli osalejate emotsionaalne kaasatus. Paljud keskealised osalejad astusid teadlikult välja oma mugavustsoonist ning proovisid tegevusi, millega nad ei olnud pikka aega kokku puutunud. Näiteks tekitas suusatamise teatevõistlus alguses ebakindlust, kuna mitmed osalejad ei olnud aastaid suusatanud.

Selline reaktsioon viitab ärevuse esinemisele uues või harjumatus olukorras. Pärast ala läbimist oli aga märgata positiivseid emotsioone ning rahulolu enda ületamise üle, mis viitab

sellele, et esialgne ärevus tõlgendati pigem väljakutsena kui ohuna. Spordipsühholoogia käsitluse kohaselt võib ärevus sooritust kas soodustada või pärssida sõltuvalt sellest, kuidas inimene seda tõlgendab (Raudsepp jt, 2010).

Sündmuse atmosfääri kujunemisel mängis olulist rolli ka keskkond. Eriti esimesel päeval Võsul mõjutasid sündmuse meeleolu nii asukoht kui ka ilmastikutingimused, mis toetasid positiivse ja kaasahaarava keskkonna tekkimist.

Teine päev, mis toimus Haljalas, kulges üldjoontes sujuvalt ning oli korralduslikult lihtsam, kuna suurem osa tegevustest toimus ühes piirkonnas. Oluliseks ja riskantseks peetud alaks oli suusatamise teatevõistlus, mis õnnestus ootustele vastavalt ning tõi kaasa aktiivse kaasaelamise.

Teisel päeval tehti ka muudatus mälumängu formaadis. Esialgselt planeeritud valikvastustega lahendus asendati osalejate soovil traditsioonilise küsimuste-vastuste vormiga. Kuigi selline muudatus nõudis kiiret kohanemist, näitab see osalejate kaasamise olulisust ning nende ootustega arvestamist.

Sündmuse läbiviimisel ilmnis ka korraldustiimi väsimus, mis oli tingitud kahest intensiivsest tööpäevast. Kuigi see ei mõjutanud otseselt osalejate kogemust, oli see korraldaja jaoks märgatav ning tõi esile vajaduse paremini planeerida tööjaotust ja ressursse tulevaste sündmuste puhul.

Autasustamine kujunes samuti väljakutseks, kuna auhindade rohkus ning nende jaotamine nõudis head organiseerimist. Kuna vastutus selle eest jäi suuresti ühele inimesele, tekitas see lisakoormust. Sellest võib järeldada, et tulevikus oleks otstarbekas jaotada autasustamisega seotud ülesanded mitme inimese vahel ning valmistada auhinnad ette süsteemsemalt.

Pärast sündmuse lõppu viidi läbi järeltegevused, mille hulka kuulusid nii sotsiaalmee-
dia järelkaja postitused kui ka sündmuse kajastamine kohalikus ajalehes. Lisaks loodi sündmusest video, mis aitas jäädvustada olulisemad hetked ning jagada neid laiemale publikule. Järelkommunikatsioon aitab tugevdada sündmuse mõju ning hoida kogukonna huvi tulevaste sündmuste vastu (Getz, 2012).

Sündmuse läbiviimine oli edukas, kuid hõlmas mitmeid ootamatuid olukordi ja väljakutseid. Olulisteks teguriteks olid paindlikkus, osalejate kaasamine ning positiivse emotsiooni loomine, mis aitasid tagada sündmuse õnnestumise ja tugeva kogukondliku mõju.

3.3. Meeskond

Haljala valla talimängude korraldamisel oli meeskond suhteliselt väike, mis mõjutas nii tööjaotust kui ka korraldusprotsessi kulgu. Sündmuse korraldamise eest vastutas peamiselt autor, kes täitis samaaegselt mitmeid erinevaid rolle, sealhulgas peakorraldaja, turundaja, koostööpartnerite kaasaja ning osaliselt ka tehnilise toe ja programmi läbiviija ülesandeid.

Korraldusprotsessi intensiivsemas etapis, ligikaudu üks kuu enne sündmust, kaasati meeskonda ka assistent, kelle rolliks oli toetada erinevaid korralduslikke tegevusi ning aidata töökoormust jagada. Väikese meeskonna tõttu tuli ülesandeid jaotada paindlikult ning teha tihedat koostööd, et tagada kõikide vajalike tegevuste õigeaegne täitmine.

Lisaks põhimeeskonnale mängisid olulist rolli vabatahtlikud, kes kaasati sündmuse läbiviimisse. Vabatahtlike leidmine toimus koostöös noorsootöötajatega, mille eesmärgiks oli kaasata kohalikke noori ning pakkuda neile võimalust osaleda kogukondliku sündmuse korraldamises. Selline lähenemine võimaldas mitte ainult tagada vajaliku tööjõu olemasolu, vaid toetas ka noorte aktiivset osalemist kogukonnaelus.

Vabatahtlike panus oli eriti oluline erinevate võistlusalade toimimise tagamisel, kus nad täitsid kohtunike ja abiliste rolle. Kuna kõigil vabatahtlikel ei olnud varasemat kogemust sarnaste ülesannetega, pöörati tähelepanu nende ettevalmistamisele. Selleks koostati iga ala kohta selged juhised ning korraldati enne sündmust ühine koosolek, kus selgitati ülesandeid ja vastati küsimustele. Vabatahtlike juhendamine ja rollide selge määratlemine on oluline, et tagada sündmuse sujuv toimimine (Kuznetsova-Bogdanovitš ja Jyrämä, 2018)

Töö efektiivsuse tagamiseks jaotati vabatahtlikud väiksematesse rühmadesse, kus nad said üksteist toetada. Selline lähenemine aitas vähendada ebakindlust ning suurendas ülesannete täitmise kvaliteeti. Samuti võimaldas see tagada, et keegi ei jäänud oma rollis üksinda, mis on eriti oluline esmakordsete kogemuste puhul.

Meeskonnatöö üheks tugevuseks oli hea omavaheline koostöö ning suhtlus. Vaatamata väikesele tiimile suudeti ülesanded jagada nii, et tööprotsess kulges sujuvalt ning kõik vajalikud tegevused said tehtud. Samas tõi kahepäevane intensiivne sündmus esile ka meeskonna väsimuse, mis oli eriti märgatav sündmuse teisel päeval. Kuigi see ei mõjutanud otseselt osalejate kogemust, oli see korraldajale tajutav ning näitab vajadust tulevikus paremini planeerida töökoormust ja puhkepause.

Väikese meeskonna puhul ilmnes ka see, et mitmed vastutusosalad koondusid ühe inimese kanda. Näiteks autasustamise korraldamine jäi suures osas peakorraldaja ülesandeks,

mis tekitas lisakoormust sündmuse lõppfaasis. Tõhus meeskonnatöö eeldab ülesannete ja vastutuse jagamist ning liikmete omavahelist koostööd (Virovere jt, 2005)

Kokkuvõtvalt võib öelda, et kuigi meeskond oli väike, toimis koostöö efektiivselt ning võimaldas sündmuse edukalt ellu viia. Vabatahtlike kaasamine, selge juhendamine ning paindlik tööjaotus olid võtmetegurid, mis toetasid meeskonnatöö toimimist. Samas ilmnes vajadus parema töökoormuse jaotuse järele, mis aitaks tulevikus suurendada korraldusprotsessi jätkusuutlikkust ja vähendada läbipõlemise riski.

3.4. Rahastus

Haljala valla talimängude rahastus põhines kohaliku omavalitsuse toetusel, sponsorite panusel ja osalustasudel. Kuna Haljala valla kultuuri- ja vabaajakeskus on valla allasutus, pärines sündmuse baasrahastus omavalitsuse vahenditest. Selline rahastusmudel on iseloomulik kogukondlikele sündmustele, mille eesmärk on kogukonna kaasamine ja ühistegevuste arendamine, mitte kasumi teenimine (Kolb, 2005).

Olulist rolli mängis sponsorite kaasamine, mis võimaldas vähendada otseseid kulusid ning pakkuda osalejatele erinevaid auhindu ja meeneid. Sponsorid panustasid peamiselt mitte-rahalise toetusega, pakkudes tooteid, teenuseid ja kinkekaarte.

Sündmuse eelarve prognoosi ja tegelike kulude võrdlus on toodud tabelis 2.

Tabel 2. Haljala valla talimängude eelarve

Kulud	Hinna prognoos (65-le inimesele)	Tegelik hind km-ga	% kuludest
Toitlustus	520 eurot	227,2 eurot	37,7%
Turundus	100 eurot	248 eurot	41,2%
Auhinnad	900 eurot	79 eurot	13,1%
Korralduskulud	50 eurot	48 eurot	8%
Kulud kokku	1570 eurot	602,2 eurot	-
Tulud	Osaluse prognoos	Tegelik osalus	Tulu km-ga
Piletimüük	8 võistkonda	7 võistkonda	76,03 eurot
Eelarve täitmine	Eelarve prognoos	Tegelik eelarve	Säästetud summa
Ürituse maksumus	-1493,97 eurot km-ga	-526,17 eurot km-ga	967,8 eurot km-ga

Eelarve analüüsist selgus, et tegelikud kulud kujunesid prognoositust oluliselt väiksemaks. Kui esialgne prognoositud kogukulu oli 1570 eurot, siis tegelikud kulud olid 602,2 eurot koos käibemaksuga. Suurim erinevus ilmnis auhindade kategoorias, kus sponsorite panuse tõttu vähenesid otsesed kulud märkimisväärselt.

Suurima osa tegelikest kuludest moodustasid turundus (41,2%) ja toitlustus (37,7%). Turunduskulud ületasid esialgset prognoosi, mis näitab, et sündmuse nähtavuse tagamiseks tuli planeeritust rohkem ressursse panustada.

Tulude poolel põhines sündmus peamiselt osalustasudel. Kokku osales seitse võistkonda ning piletituluks kujunes 76,03 eurot.

Kuigi sündmus lõppes kahjumiga, oli tegelik kahjum oluliselt väiksem kui prognoositud. Prognoositud kahjum oli 1493,97 eurot, kuid tegelik kahjum kujunes 526,17 euroks. Võrreldes esialgse eelarvega saavutati 967,8 euro suurune kokkuhoid. See näitab, et sponsorite kaasamine ja teadlik kulude juhtimine aitasid oluliselt parandada sündmuse rahalist tulemust.

3.5. Riskianalüüs

Sündmuste korraldamisel on riskianalüüs oluline osa planeerimisprotsessist, kuna see aitab ennetada võimalikke probleeme ning vähendada nende mõju sündmuse toimumisele. Riskide varajane tuvastamine ja nende maandamise strateegiate väljatöötamine aitab tagada sündmuse sujuva korralduse ning osalejate positiivse kogemuse. (Britts Imperial, 2024)

Haljala valla talimängude korraldamisel arvestati mitmete võimalike riskidega, mis võisid mõjutada sündmuse läbiviimist. Riskid olid seotud eelkõige ilmastiku, korralduslike aspektide ning osalejate turvalisusega.

Üheks olulisemaks riskiks oli ilmastik, kuna tegemist oli talvise õuesündmusega. Sündmuse toimumisaeg valiti teadlikult jaanuarikuusse, kuna varasemate aastate kogemuse põhjal on sel perioodil suurem tõenäosus lume olemasoluks ja sobivateks talvisteks tingimusteks. Detsembris võib esineda sula ning veebruaris on ilmastikuolud samuti kõikumavad, mistõttu peeti jaanuari kõige sobivamaks ajaks sündmuse läbiviimiseks. Selline ajastuse valik aitas maandada riski, et ilmastikuolud ei võimalda planeeritud tegevusi ellu viia.

Korralduslike riskide hulka kuulusid erinevad logistilised küsimused, nagu vajalike vahendite olemasolu ja tegevuste sujuv läbiviimine. Nende riskide maandamiseks koostati eelnevalt detailne nimekiri vajalikest vahenditest ning tagati nende olemasolu enne sündmuse algust. Samuti planeeriti tegevused nii, et vajadusel oleks võimalik neid kohandada vastavalt olukorrale.

Olulise riskikategooriana käsitleti ka osalejate turvalisust. Kuna tegemist oli aktiivsete tegevustega õues, oli oluline tagada kiire reageerimisvõime võimalike õnnetusjuhtumite korral. Selle riski maandamiseks suheldi eelnevalt meditsiinitöötajaga, kellel oli olemas kiirabi-teenuse pakkumise võimalus, ning lepiti kokku, et vajadusel on võimalik tema kiirelt sündmusele kutsuda.

Lisaks oli sündmuse toimumiskohas olemas esmaabivarustus ning mitmed korraldajad ja administraatorid olid läbinud esmaabikoolituse. See võimaldas vajadusel koheselt reageerida ning tagada osalejate turvalisus ka enne professionaalse abi saabumist.

Tulevikus võiks turvalisuse tagamist veelgi täiustada, määrares selge vastutaja, kes koordineerib turvalisusega seotud tegevusi sündmuse ajal.

Riskianalüüsi teoreetilisest vaatenurgast on oluline rõhutada, et riskide juhtimine on pidev protsess, mis hõlmab nende tuvastamist, hindamist ja maandamist (Getz, 2012). Edukas riskijuhtimine aitab vähendada ebakindlust ning tagada sündmuse kvaliteedi ja usaldusväärsuse.

Haljala valla talimängude korraldamisel pöörati tähelepanu peamistele riskidele ning nende ennetamisele. Suures osas keskenduti ilmastikuoludest tulenevate riskide vähendamisele, millele oleks pidanud sündmuse korraldamisel rohkem rõhku panema. Tänu teadlikule planeerimisele ja ettevalmistusele suudeti riske edukalt maandada ning tagada sündmuse sujuv kulgemine.

4. Sündmuse analüüs

Haljala valla talimängude analüüsimisel keskendutakse sündmuse õnnestumisele, osalejate kogemusele ning korraldusprotsessi tugevustele ja parenduskohtadele. Analüüsi eesmärk on hinnata, mil määral täideti sündmuse eesmärgid ning milliseid järeldusi saab teha tulevaste sündmuste korraldamiseks.

Sündmusel osales kokku 49 osalejat ning pealtvaatajaid oli hinnanguliselt 100. Lisaks osales sündmuse korraldamisel 12-liikmeline meeskond. Selline osalejate arv võimaldas luua aktiivse ja kaasava keskkonna, kus osalejad said omavahel suhelda ning tegevustes aktiivselt kaasa lüüa.

Osalejate seas domineerisid täiskasvanud, samas kui noorte ja laste osalus oli tagasihoidlikum. See viitab sellele, et kuigi algselt planeeritud sihtrühm erines tegelikust osalejakonnast, õnnestus sündmusel kõnetada teist sihtrühma ning pakkuda neile sobivat ja huvipakkuvat tegevust.

Osalejate tagasiside oli valdavalt positiivne. Sündmuse käigus ja järel väljendati korralduslikult huvi sarnase ürituse jätkumise vastu ka tulevikus ning peeti võimalikuks selle laiendamist ka teistesse hooaegadesse. Eriti väärtustati võimalust osaleda tegevustes, millega paljud polnud pikema aja jooksul kokku puutunud. Selline kogemus pakkus osalejatele võimaluse end proovile panna ning väljuda igapäevasest rutiinist, mis suurendas sündmuse emotsionaalset väärtust. Selline kogemuslik väärtus on oluline osa sündmuste õnnestumisest, kuna sündmused loovad emotsioone ja sotsiaalseid kogemusi (Getz, 2012).

Korralduslikust vaatenurgast võib sündmust hinnata üldiselt õnnestunuks. Vaatamata väikesele meeskonnale suudeti sündmus läbi viia sujuvalt ning planeeritud tegevused toimusid ettenähtud ajakavas. Samas ilmnisid ka mitmed väljakutsed, näiteks ajakava koostamine ning erinevate tegevuste loogiline järjestamine, et tagada osalejate jaoks sujuv liikumine erinevate alade vahel.

Sündmuse tugevuseks oli korraldajate paindlikkus ning võime kohandada tegevusi vastavalt olukorrale. Näiteks muudeti vajadusel tegevuste asukohti ning kohandati programmi vastavalt osalejate vajadustele ja tingimustele. See näitab, et korraldajad suutsid kiiresti reageerida muutuvatele olukordadele ning teha otsuseid, mis parandasid osalejate kogemust.

Turunduse seisukohalt võib sündmust hinnata edukaks. Kuigi algselt loodud sihtrühma persona ei vastanud täielikult tegelikule osalejaskonnale, suudeti turundustegevusi jooksvalt kohandada. Sotsiaalmeedia kasutamine, kogukonna kaasamine ning koostööpartnerite rakendamine aitasid suurendada sündmuse nähtavust ja tuua kohale piisava hulga osalejaid.

Rahastuse poolelt oli sündmus kuluefektiivne. Tänu sponsorite kaasamisele suudeti pakkuda osalejatele kvaliteetseid auhindu ning hoida otsesed kulud madalal tasemel. Kuigi sündmus lõppes kahjumiga, oli see väiksem kui esialgselt prognoositud, mis viitab tõhusale ressursside kasutamisele ja heale planeerimisele.

Analüüsi põhjal võib välja tuua ka mitmeid parenduskohti. Tulevikus võiks rohkem tähelepanu pöörata sihtrühma täpsemale määratlemisele ning turundustegevuste varasemale planeerimisele, et saavutada parem vastavus ootuste ja tegeliku osalejaskonna vahel. Samuti võiks paremini jaotada tööülesandeid meeskonnas, et vähendada korraldajate koormust sündmuse ajal ning tagada sujuvam tööprotsess.

Haljala valla talimängud olid edukas ja kogukonda kaasav sündmus, mis pakkus osalejatele positiivset kogemust ning täitis oma eesmärgi. Analüüs näitab, et kuigi esines mõningaid väljakutseid, suudeti need lahendada ning sündmus viidi edukalt ellu. Saadud kogemus loob tugeva aluse sarnaste sündmuste korraldamiseks tulevikus.

5. Refleksioon

Haljala valla talimängude korraldamine oli minu jaoks väga arendav ja õpetlik kogemus. See andis mulle võimaluse proovida ennast avaliku sündmuse korraldamisel ning näha, kui palju erinevaid aspekte ühe ürituse edukas läbiviimine tegelikult hõlmab.

Üheks kõige suuremaks õppetunniks oli see, kui oluline on alustada turundusega piisavalt varakult. Kuigi lõpuks tuli sündmusele piisav arv osalejaid, sain aru, et intensiivne turundus ainult kuu enne üritust ei ole optimaalne. Tulevikus alustaksin kindlasti varem, et jõuda rohkemate inimesteni ning tekitada sündmuse vastu suuremat huvi.

Samuti mõistsin, kui oluline on mõelda sündmusele kui terviklikule kogemusele. Näiteks oleks järelpeo osa saanud olla veelgi meeldejäavam, kui oleks kaasatud live-esineja. Seekord toimus õhtune programm DJ saatel, kuid näen, et mitmekesisem meelelahutus lisaks sündmusele väärtust.

Oluline õppetund oli ka see, et igale tegevusele peaks olema olemas varuplaan. Kuigi ilmastikuolud olid seekord meie kasuks, sain aru, et alati ei pruugi nii minna. Tulevikus planeeriksin kindlasti igale alale alternatiivid, et olla paremini valmis ootamatuteks olukordadeks.

Lisaks sain aru, kui oluline on visuaalne ühtsus. Kuigi sündmus toimus hästi, oleks ühtsem kujundus nii plakatitel kui ka kohapealses keskkonnas loonud professionaalsema ja terviklikuma mulje.

Kõige positiivsem kogemus minu jaoks oli aga kogukonna ühtekuuluvuse tunne. Oli väga inspireeriv näha, kuidas inimesed elasid üksteisele kaasa ja toetasid üksteist. Eriti jäi mulle meelde olukord kudumisvõistlusel, kus pealtvaataja liitus ühe võistkonnaga ning hakkas neid aktiivselt aitama ja hiljem neile kaasa elama. Sellised hetked näitasid, et sündmus ei olnud ainult võistlus, vaid tõi inimesi päriselt kokku.

Samuti sain kinnitust, et kahe erineva asukoha kasutamine oli hea otsus. See andis sündmusele vaheldust ning aitas kaasata rohkem inimesi erinevatest piirkondadest. Tulevikus arvestaksin sellega teadlikult juba planeerimise algfaasis.

Saan öelda, et see kogemus õpetas mulle väga palju nii planeerimise, suhtlemise kui ka probleemide lahendamise kohta. Kuigi kõik ei läinud täpselt plaanipäraselt, andsid just need olukorrad kõige rohkem kogemust. Tulevikus tunneksin end sarnast sündmust korraldades palju kindlamalt ning oskaksin mitmeid asju juba ette paremini planeerida.

Kokkuvõte

Käesoleva töö eesmärgiks oli korraldada Haljala valla talimängud ning analüüsida sündmuse planeerimist, läbiviimist ja tulemusi. Töö käigus käsitleti sündmuse ettevalmistust, turundustegevusi, korraldusprotsessi, rahastust, riskijuhtimist ning sündmuse lõpptulemuse analüüsi.

Töö tulemusena selgus, et sündmus oli tervikuna edukas ning täitis oma peamise eesmärgi pakkuda kogukonda ühendavat ja aktiivset vaba aja veetmise võimalust. Sündmusel osales 49 inimest ning lisaks oli hinnanguliselt 100 pealtvaatajat, mis näitab, et sündmus suutis kaasata arvestatava hulga kohalikke elanikke.

Oluliseks tugevuseks oli sündmuse kogukondlik iseloom, mis väljendus nii osalejate aktiivsuses kui ka koostöös kohalike ettevõtete ja partneritega. Sponsorite panus võimaldas pakkuda osalejatele kvaliteetseid auhindu ning hoida kulud kontrolli all. Samuti oli tugevuseks korraldajate paindlikkus ja võime kohandada tegevusi vastavalt olukorrale.

Analüüsist selgus, et kuigi sündmus oli õnnestunud, esines ka mitmeid arenduskohti. Nende hulka kuuluvad turundustegevuste varasem alustamine, sündmuse visuaalse ühtsuse parandamine, alternatiivsete lahenduste planeerimine erinevate tegevuste jaoks ning meelelahutusprogrammi mitmekesistamine.

Töö käigus saadud kogemused näitavad, et edukas sündmuse korraldamine eeldab põhjalikku planeerimist, head koostööd ning valmisolekut kohaneda muutuvate olukordadega. Samuti on oluline oskus analüüsida toimunut ning teha järeldusi, mis aitavad tulevikus sarnaseid sündmusi veelgi paremini korraldada.

Võib öelda, et Haljala valla talimängud olid väärtuslik praktiline kogemus, mis andis autorile teadmisi ja oskusi sündmuste korraldamise valdkonnas ning lõi tugeva aluse edasiseks arenguks.

Kasutatud kirjandus

- Britts Imperial. (2024). *The importance of event risk management: Why it matters*.
<https://brittsimperial.com/the-importance-of-event-risk-management-why-it-matters/>
 [4.03.26]
- Funk, D. C., & James, J. (2001). *The psychological continuum model: Understanding participation in sport*.
<https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1016/S1441-3523%2801%2970072-1>
 [3.04.26]
- Getz, D. (2012). *Event studies: Theory, research and policy for planned events*. Routledge.
- Haljala vald. (2019). *Haljala valla arengukava 2019–2030*.
- Haljala vald. (2026). *Haljala valla kirjeldus*.
<https://laaneviru.ee/omavalitsused/haljala/> [23.02.26]
- Kivilo, A., ja Herkül, K. (koost.) (2006). *Kuidas korraldada kultuuri? = How to manage culture?* Tallinn: Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia.
- Kolb, B. M. (2005). *Marketing for cultural organisations: New strategies for attracting audiences to classical music, dance, museums, theatre and opera*. Thomson Learning
- Kotler, P., & Scheff, J. (1977). *Standing room only: Strategies for marketing the performing arts*.
- Kultuuriturundus- Bonita M.kolb Tartu : Atlex, 2005
- Kuznetsova-Bogdanovitš, K., ja Jyrämä, A. (koost.) (2018). *Kuidas korraldada kultuuri? III: Managing the arts*. Tallinn: Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia.
- Kuusik, A. (toim.) (2010). *Teadlik turundus. Tartu Ülikooli Kirjastus, 2010*
- Misener, L., & Mason, D. S. (2006). *Creating community networks: Can sporting events offer meaningful sources of social capital?* *Managing Leisure*, 11(1), 39–56.
<https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/13606710500445676> [4.03.26]
- Pauli, G. (2017). *Sinine majandus 3.0*. Lilleoru Keskus, 2018 (Viljandi : Print Best)
- Raudsepp, L., Hannus, A., Matsi, J., & Koka, A. (2010). *Sportdipsühholoogia õpik*. Tartu: AS Atlex.
- Virovere, A., Alas, R., ja Liigand, J. (2005). *Organisatsioonikäitumine*. Tallinn: Külim
- World Health Organization. (2020). *Guidelines on physical activity and sedentary behaviour*.
- Üksvärv, R. (2008). *Organisatsioon ja juhtimine* (4. trükk). Tallinn: Külim. LK 15-16

Lisa 1. Persoona

ELEKTRIK **TOIVO PÄRN**

51- aastane
3 lapse isa, vanaisa
Elab Vihula
Kirglik suusataja
Spordiürituste harrastaja

Lisa 2. Algne persoona

HALJALA KOOLI ÕPILANE

LIISU ÄMBLIK

16- aastane

Käib kabe ringis

Elab Haljalas

Jälgib trende

Esindab kooli spordivõistlustel

Lisa 3. Sündmuse ajakava

LAUPÄEV	KELL	KOHT
TÕUKEKELGU SÕIT	12:00	VÕSU KÜLAKIIK
SALLI KUDUMISE VÕISTLUS	12:30	VÕSU RANNAKLUBI
SULGPALL	14:00	VÕSU SPORDIHOONE
KABE	14:00	VÕSU SPORDIHOONE
TUTIMÜTSIJOOKS	14:15	VÕSU STAADION
LUMEPALLIGA TÄPSUSVISE	14:45	VÕSU STAADION
LUMEMEMME EHITAMINE	15:30	VÕSU RAND
PÜHAPÄEV	KELL	KOHT
SUUSATAMISE TEATEVÕISTLUS	12:00	HALJALA KOOLI SUUSARADA
MALE	13:15	HALJALA KOOL
KOROONA	14:00	VÕSU SPORDIHOONE
LAUATENNIS	17:00	VÕSU SPORDIHOONE
MÄLUMÄNG	18:30	HALJALA KOOL

TALIMÄNGUDE AJAKAVA

Lisa 4. Järelpeo plakat

**LAUPAEV
31. JAANUAR**

**HALJALA VALLA TALIMÄNGUDE
AMETLIK AFTERPARTY**

Muusikat igale maitsele mängib resident

Dj Ailan Kytt

**HAPPY
HOUR**

**KÕIK JOOGID
22:00 - 23:00
-50%**

**KÕIK SHOTID
PEALE HAPPY
HOUR
3-4**

**DJ ALUSTAB 22:00 // SISSEPAAS TASUTA!
O KORTS, JÕE 3A. VOSU**

18+

Lisa 5. Võistkonna pilt

Lisa 6. Sündmuse pilt

Lisa 7. Tõukekelkude üleskutse postitus

Carmella Ulst

21. jaanuar · 🌐

...

Hei, armsad Võsu inimesed!

Korraldame Haljala valla talimänge ja tahaksime teha vahva kelguosa – selleks on meil vaja tõukekelke.

Kui kellelgi seisab kodus tõukekelk, mida saaks ajutiselt jagada/laenata, oleks see meile suur abi. Hoiame kelke heaperemehelikult ja muretseme selle eest, et kõik kelgid jõuaksid oma koju ka kenasti tagasi.

Kirjuta palun kommentaari või privaatsest mulle, kui sul on kelku laenata ning kus kandis kelk asub, et teaksime transpordiga arvestada. 😊

Suur tänu! ❤️

Lisa 8. Vabatahtlike otsimise postitus/plakat

HALJALA VALLA
KULTUURI- JA VABAÄRAKESKUS

HEI, VABATAHTLIK!

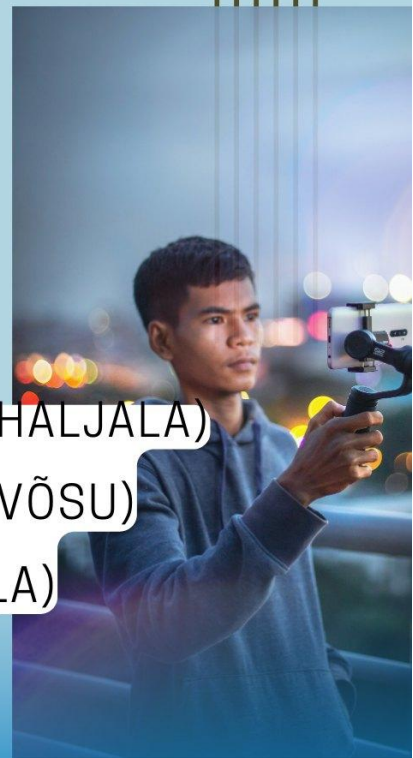
Haljala valla talimängudele on vaja
4 toredat ja tegusat vabatahtlikku
korraldajat! Tule aita luua üks vahva
talvine sündmus ❄️

LAUPÄEV, PÜHAPÄEV
31.01 - 01.02.2026

ROLLID:

- SOTSIAALMEEDIASPETSIALIST (HALJALA)
- SOTSIAALMEEDIASPETSIALIST (VÕSU)
- KORRALDUSASSISTENT (HALJALA)
- KORRALDUSASSISTENT (VÕSU)

HUVI KORRAL KIRJUTA - Carmella.Ulst@haljala.ee

HALJALA VALLA TALIMÄNGUD

31.01 - 1.02.2026

ALAD:

- DEARY TÕUKEKELGUSÕIT
- DEARY SUUSATAMISE TEATEVÕISTLUS
- THE FINE BEDDING COMPANY LUMEMEMME EHITAMINE
- DEARY MALE
- METALLITUBA KABE
- O KÕRTSU KOROONA
- WÜRTH LAUATENNIS
- REUTE SULGPALL
- PEREPUBI TÄPSUSVISE LUMEPALLIGA
- PEREPUBI TUTIMÜTSIJOOKS
- NURME KOSMEETIKA SALLI KUDUMISE VÕISTLUS
- SHROOMWELLI MÄLUMÄNG

WÜRTH

Nurme
purest beauty

deary

THE | FINE BEDDING | COMPANY

Rohkem infot: www.kuvake.ee
Carmella.Ulst@haljala.ee

Lisa 10. Osaleja medal

Söök Haljala valla talimängudel

osalejatele – TASUTA

LAUPÄEV

Ciabatta võileivad
kõigile osalejatele

PÜHAPÄEV

Perepubi pakub kõigile
osalejatele suppi

📍 Perepubis kohapeal

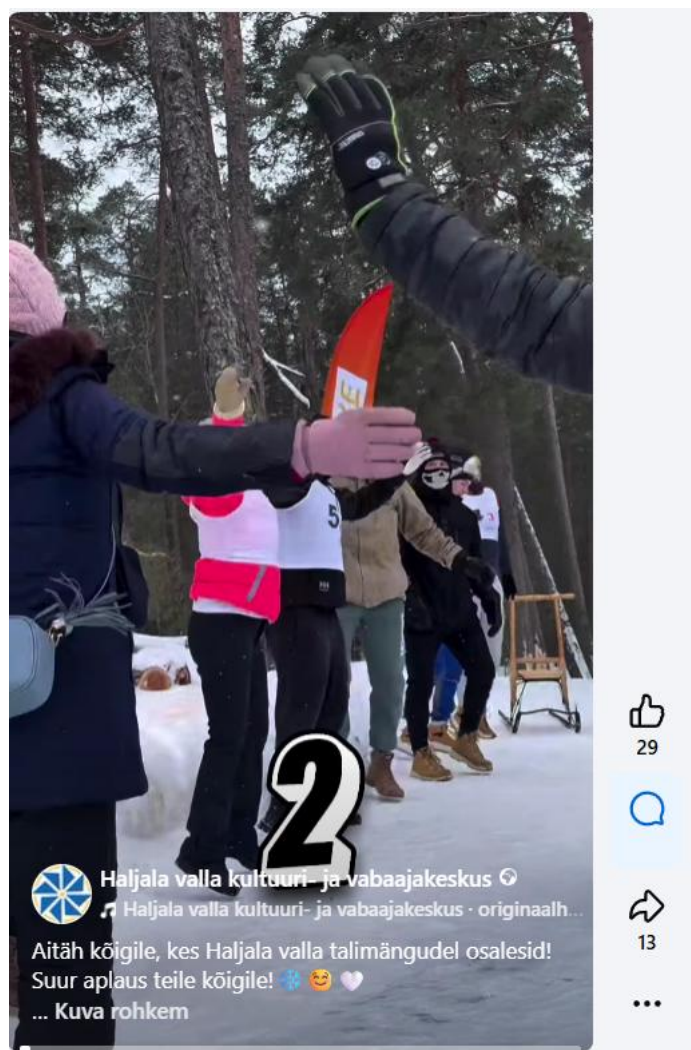

Pühapäevane
toitlustaja

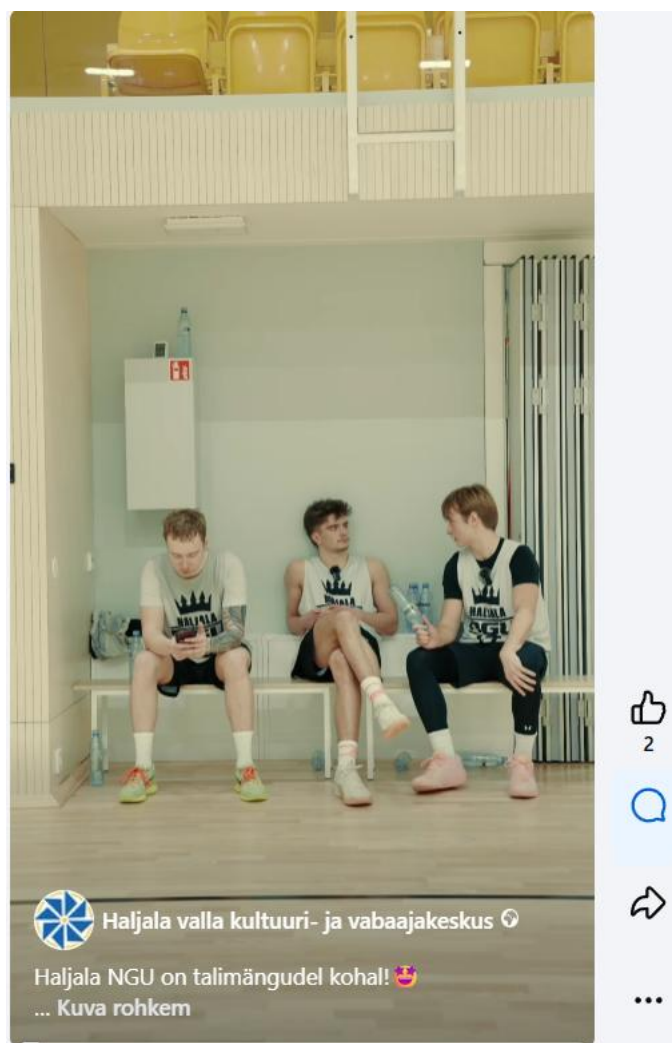

Kohtume Haljala valla talimängudel! ❤️

Lisa 12. Järelkaja postitus

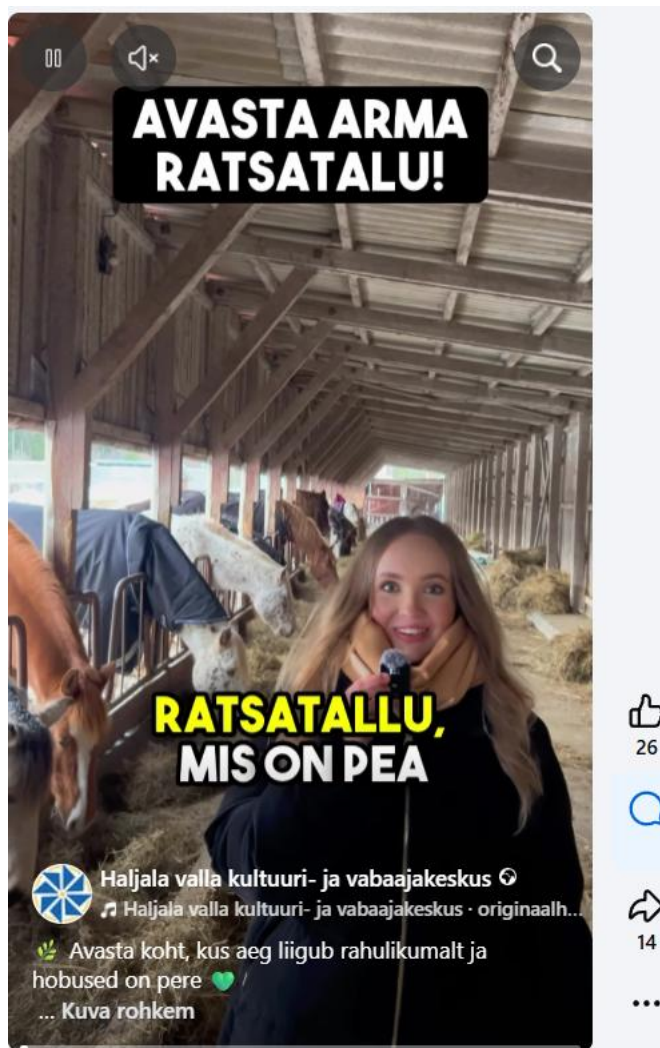

<https://www.facebook.com/reel/1529869881414248>

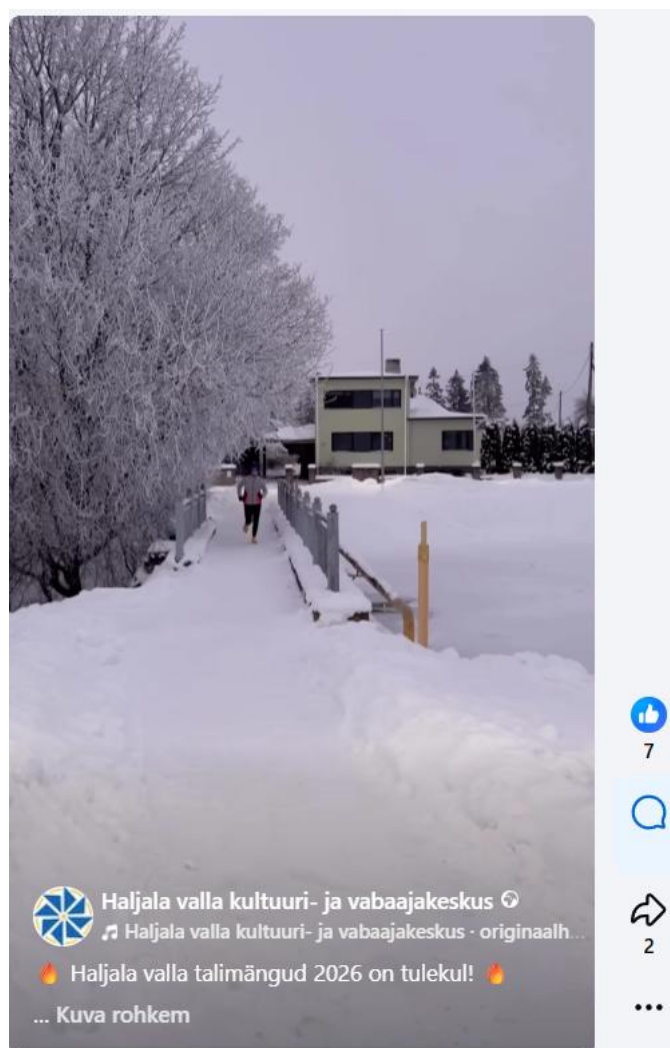
Lisa 13. Turundus postitus koostöös Haljala NGU-ga

<https://www.facebook.com/reel/816634788060380>

Lisa 14. Turundus postitus koostöös peatoetaja Arma Ratsataluga

<https://www.facebook.com/reel/855461450629121>

Lisa 15. Turundus postitus

<https://www.facebook.com/reel/2463176404097909>

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina, Carmella Ulst,

1. annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) minu loodud teose Haljala valla talimängud 2026, mille juhendaja on Kristina Kuznetsova-Bogdanovitš, reprodutseerimiseks eesmärgiga seda säilitada, sealhulgas lisada Tartu Ülikooli digitaalarhiivi kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni;
2. annan Tartu Ülikoolile loa teha punktis 1 nimetatud teos üldsusele kättesaadavaks Tartu Ülikooli veebikeskkonna, sealhulgas digitaalarhiivi kaudu Creative Commons'i litsentsiga CC BY NC ND 4.0, mis lubab autorile viidates teost reprodutseerida, levitada ja üldsusele suunata ning keelab luua tuletatud teost ja kasutada teost ärieesmärgil, kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni;
3. olen teadlik, et punktides 1 ja 2 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile;
4. kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei riku ma teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse õigusaktidest tulenevaid õigusi.

Carmella Ulst

18.05.2026